

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-03-09

S 2007/2498/SF

Socialdepartementet

Socialförsäkringsenheten

Revision av samordningsförbund inom finansiell samordning
av rehabiliteringsinsatser

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	3
2	Lagtext.....	4
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.....	4
3	Bakgrund.....	7
3.1	Inledning.....	7
3.2	Allmänt om finansiell samordning.....	7
3.3	Revision av finansiell samordning.....	9
3.4	Statskontorets uppföljning av finansiell samordning.....	9
3.5	Stärkt revision och ansvarsprövning i kommuner och landsting.....	10
4	Överväganden.....	10
4.1	Gemensam revisor för kommun och landsting.....	10
4.2	Kostnader för revision.....	11
4.3	Revisorer och uppdrag i fullmäktige, m.m.	13
4.4	Revisorsersättare.....	14
5	Ekonomiska och övriga konsekvenser.....	14
6	Ikraftträdande m.m.....	15
7	Författningskommentar.....	15
7.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.....	15

1 Sammanfattning

I denna promemoria lämnas förslag till ändringar i bestämmelserna om revision av samordningsförbund enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Det föreslås att var och en av de samverkande kommunerna och landstinget skall få möjlighet att träffa överenskommelse om att använda sig av en gemensam revisor. Därvid skall det i förbundsordningen anges på vilket sätt och vilken av förbundsmedlemmarna som skall utse revisor.

Vidare införs det en bestämmelse om att det är samordningsförbundet som svarar för arvoden till revisorerna.

Det föreslås också en anpassning av bestämmelserna om revision av samordningsförbund med anledning av vissa ändringar i kommunallagen (1991:900). Detta gäller avskaffande av kravet på revisorsersättare.

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2008.

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser

Härigenom föreskrivs att 9 och 25 §§ lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Förbundsordningen skall ange

1. samordningsförbundets namn och den ort där förbundet skall ha sitt säte, förbundets medlemmar och ändamål, 2. förbundets organisation, 3. antalet ledamöter och ersättare i styrelsen och hur förbundsmedlemmarna skall vara representerade samt mandattiden om den skall vara kortare än fyra år, 4. de uppgifter förbundet skall få fullgöra enligt 7 § och den beslutanderätt förbundet enligt samma bestämmelse skall ha, 5. om en förbundsmedlem skall ha rätt att väcka ärenden i styrelsen, 6. om det för beslut skall krävas kvalificerad majoritet i styrelsen och för vilka ärenden detta skall gälla, 7. var förbundets kungörelser och andra tillkännagivanden skall anslås, 8. förbundsmedlemmarnas andelar i förbundets tillgångar och skulder och fördelningen av förbundets kostnader mellan medlemmarna, allt i förhållande till de andelar som medlemmarna skall bidra med enligt 5 §, 9. eventuella begränsningar av förbundets rätt enligt 21 § till skuldsättning genom sedvanliga krediter, 10. förbundsmedlemmarnas styrning av och insyn i förbundets ekonomi och verksamhet, 11. föreskrifter om förbundets budgetprocess, 12. mandattiden för revisorer och ersättare som utses enligt 25 §, 13. förfarandet vid en förbundsmedlems utträde ur förbundet, 14. förutsättningarna för och förfarandet vid förbundets likvidation och upplösning samt grunderna för skifte av förbundets behållna tillgångar när förbundet upplöses,	12. mandattiden för revisorer som utses enligt 25 §, 13. <i>i fråga om förbund med en gemensam revisor för kommuner och landsting, på vilket sätt och vilken av dessa förbundsmedlemmar som skall utse revisor,</i> 14. förfarandet vid en förbundsmedlems utträde ur förbundet, 15. förutsättningarna för och förfarandet vid förbundets likvidation och upplösning samt grunderna för skifte av förbundets behållna tillgångar när förbundet upplöses,

15. ordningen för att lösa tvister mellan förbundet och dess medlemmar,

16. ordningen för att bestämma ekonomiska förmåner till ledamöterna och ersättarna i styrelsen samt till revisorerna *och revisorserättarna*, och

17. vad förbundsmedlemmarna i övrigt anser nödvändigt för att ordna de ekonomiska förhållandena mellan förbundet och dess medlemmar samt förbundets förhållanden i fråga om ekonomi och förvaltning.

16. ordningen för att lösa tvister mellan förbundet och dess medlemmar,

17. ordningen för att bestämma ekonomiska förmåner till ledamöterna och ersättarna i styrelsen samt till revisorerna, och

18. vad förbundsmedlemmarna i övrigt anser nödvändigt för att ordna de ekonomiska förhållandena mellan förbundet och dess medlemmar samt förbundets förhållanden i fråga om ekonomi och förvaltning.

25 §¹

Ett samordningsförbunds räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning skall granskas av en revisor för varje förbundsmedlems räkning. För Försäkringskassan och länsarbetsnämnden skall en gemensam revisor utses. *För revisorerna skall det finnas personliga ersättare.* Revisorer och deras ersättare skall såvitt avser kommun och landsting utses av kommun- och landstingsfullmäktige. När kommun- och landstingsfullmäktige utser revisorer *och ersättare skall 12 § första och andra styckena och 14 § denna lag samt 4 kap. 5 och 6 §§ kommunallagen (1991:900) tillämpas på motsvarande sätt.* Riksrevisionen skall utse den revisor som för *Försäkringkassans och länsarbetsnämndens räkning skall granska samordningsförbundets räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning.* Skäligt arvode till den revisor *och den ersättare* som utses av Riksrevisionen betalas av Försäkringskassan.

Ett samordningsförbunds räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning skall granskas av en revisor för varje förbundsmedlems räkning.

För Försäkringskassan och länsarbetsnämnden skall *Riksrevi-*

¹ Senaste lydelse 2004:793.

sionen utse en gemensam revisor. Skäligt arvode till denna revisor skall betalas av samordningsförbundet. Om förbundsmedlemmarna enligt förbundsordningen skall betala arvode till revisorerna, skall i stället Försäkringskassan betala arvodet till den av Riksrevisionen utsedda revisorn. Revisorer skall såvitt avser kommun och landsting utses av kommun- och landstingsfullmäktige. När kommun- och landstingsfullmäktige utser revisorer skall 14 § denna lag samt 4 kap. 5 § och 6 § första–tredje styckena kommunallagen (1991:900) tillämpas på motsvarande sätt. Var och en av de samverkande kommunerna och landstinget kan träffa överenskommelse om att utse en gemensam revisor. När en gemensam revisor utses skall 4 kap. 23 a § andra stycket kommunallagen tillämpas på motsvarande sätt.

För granskning av ett nybildat förbund skall revisor och revisorsersättare utses senast när förbundet bildas och avse tiden från tidpunkten för utseendet till dess nästa mandattid för revisorer och revisorsersättare börjar.

För granskning av ett nybildat förbund skall revisor utses senast när förbundet bildas och avse tiden från tidpunkten för utseendet till dess nästa mandattid för revisorer börjar.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

2. Under löpande mandattid får en gemensam revisor utses med stöd av den nya bestämmelsen i 9 § 13, om de nuvarande revisorer som har utsetts av kommun- eller landstingsfullmäktige önskar avgå och det inte finns särskilda skäl mot att befria de sistnämnda revisorerna från sitt uppdrag.

3. Äldre bestämmelser i 25 § tillämpas på arvode som avser granskning till och med räkenskapsåret 2007.

3 Bakgrund

3.1 Inledning

I syfte att uppnå en effektiv resursanvändning kan Försäkringskassan, länsarbetsnämnd, landsting och kommun bedriva finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Sådan verksamhet bedrivs genom samordningsförbund, vari de samverkande parterna är representerade.

Enligt en lägesrapport från Statskontoret (Fortsättningen med Finsam – målgrupper, insatser och arbetsformer, 2006:6) fanns det i april 2006 totalt 38 samordningsförbund i 12 län. Cirka 70 kommuner ingår i samordningsförbund. I drygt 10 samordningsförbund ingår fler än en kommun. Det har hittills bildats två länsförbund. Det ena i Södermanland där länets samtliga nio kommuner ingår och det andra i Kalmar där samtliga kommuner (11 stycken) utom Borgholm ingår. I Göteborg finns fyra samordningsförbund som tillsammans omfattar samtliga stadsdelar. Ett 50-tal kommuner har uppgivit sig ha planer på att starta samordningsförbund inom det närmaste året. I tre län finns det inte planer på att bilda samordningsförbund under det närmaste året.

Verksamheten inom den finansiella samordningen granskas av revisorer för varje förbundsmedlems räkning. Statskontoret, som har regeringens uppdrag att följa upp och utvärdera finansiell samordning, har i den ovan nämnda lägesrapporten mot denna bakgrund föreslagit att regeringen ser över kraven på revision (se avsnitt 3.4). Vidare har bestämmelserna om revision av kommunal verksamhet nyligen ändrats (se avsnitt 3.5).

Med anledning av det ovanstående lämnas i denna promemoria förslag till vissa ändringar i de bestämmelser som rör revision av finansiell samordning.

3.2 Allmänt om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser

Försäkringskassan, länsarbetsnämnd, landsting och kommun kan sedan den 1 januari 2004 bedriva finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser för att uppnå en effektiv resursanvändning. Bestämmelser om denna samordning finns i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (FSL).

I geografiskt hänseende omfattar finansiell samordning, i enlighet med vad de samverkande parterna kommer överens om, en eller flera kommuner som ligger inom samma landstingsområde. Den finansiella samordningen kan även begränsas till att omfatta en del av en kommun.

Målgruppen för den finansiella samordningen utgörs av människor som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser från flera av de samverkande parterna för att uppnå eller förbättra sin förmåga till förvärvsarbete. De åtgärder som får finansieras genom den finansiella samordningen skall ligga inom de samverkande parternas samlade ansvarsområde. Den finansiella samordningen omfattar de resurser som, i enlighet med samverkansparternas överenskommelse, skall användas för att finansiera samordnade rehabiliteringsinsatser för den aktuella målgruppen.

Dagens finansiella samordningen föregicks av en lokal försöksverksamhet med finansiell samordning mellan socialförsäkring, hälso- och sjukvård och socialtjänst (Socsam) som prövats i åtta försöksområden. Försöksverksamheten bedrevs mellan den 1 juli 1994 och den 31 december 2006 samt reglerades genom lagen (1994:566) om lokal försöksverksamhet med finansiell samordning mellan socialförsäkring, hälso- och sjukvård och socialtjänst (Socsam-lagen). Reglerna i FSL har med anledning av riksdagens tillkännagivande (bet. 2001/02:1, rskr. 2001/02:84) utformats med utgångspunkt från bestämmelserna i Socsam-lagen (prop. 2002/03:132, s. 38f.).

I Socsam prövades en gemensam ledningsfunktion på så sätt att det inrättades en från parterna fristående organisation, som benämndes beställarförbund. Regelverket för detta förbund utformades efter förebild från vad som gällde för kommunalförbund med direktion (prop. 1993/94:205 s. 26ff.). Beställarförbundet var en ny slags offentligrättslig organisation. Bestämmelser om revision fanns i 24 § Socsam-lagen och innebar att för revision av ett beställarförbund gällde i stort detsamma som för kommunalförbund.

Det samordningsförbund som förekommer inom den finansiella samordningen motsvarar beställarförbund inom Socsam. För revision av finansiell samordning respektive Socsam gäller likartade bestämmelser.

Den finansiella samordningen bedrivs genom ett fristående samordningsorgan, benämnt samordningsförbund, vari de samverkande parterna är representerade. Samordningsförbundet beslutar om mål och riktlinjer samt finansierar insatser i enlighet med syftet för den finansiella samordningen. Samordningsförbundet stödjer dessutom samarbetet mellan samverkansparterna, t.ex. genom att bistå bedömggrupper som huvudmännen svarar för. Däremot beslutar inte samordningsförbundet om förmåner eller rättigheter för enskilda. Samordningsförbundet vidtar inte heller i övrigt några åtgärder som innefattar myndighetsutövning.

Samordningsförbundet utgör en offentligrättslig juridisk person som har rättskapacitet. De bestämmelser som gäller för kommunalförbund med förbundsdirektion gäller i tillämpliga delar för ett samordningsförbund. För ett samordningsförbund skall det finnas en förbundsordning. I denna skall anges bl.a. de principer som skall gälla för de ekonomiska transaktionerna inom den finansiella samordningen.

Till ledamot eller ersättare i ett samordningsförbunds styrelse får utses den som är ledamot eller ersättare i kommun- eller landstingsfullmäktige, anställd vid Försäkringskassan eller ledamot i länsarbetsnämndens styrelse eller anställd vid länsarbetsnämnden.

3.3 Revision av finansiell samordning

Samordningsförbundets räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning skall granskas av en revisor för varje förbundsmedlems räkning.

Bestämmelser om revision av finansiell samordning finns i 25 och 26 §§ FSL. Dessa innebär i huvudsak följande. Ett samordningsförbunds räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning skall granskas av en revisor för varje medlem i förbundet. Riksrevisionen skall för länsarbetsnämndens och Försäkringskassans räkning utse en gemensam revisor som skall granska samordningsförbundet. Bestämmelserna i 9 kap. 4–17 §§ kommunallagen (1991:900, KL) skall tillämpas vid revision av ett samordningsförbund. Bestämmelserna i 9 kap. 18 § KL tillämpas endast vid den revision som utförs av revisorer utsedda av kommun- och landstingsfullmäktige. Revisionsberättelse skall lämnas till förbundsstyrelsen, förbundsmedlemmarna och Arbetsmarknadsstyrelsen. Förbundsmedlemmarna skall var för sig pröva frågan om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen och om skadeståndstalan skall väckas.

I förbundsordningen skall enligt 9 § 12 och 17 FSL anges dels mandattiden för revisorer och ersättare för dem, dels ordningen för att bestämma ekonomiska förmåner till revisorerna och deras ersättare.

Regleringen av revision av finansiell samordning motsvarar, som nämnts, i huvudsak vad som gäller vid revision av ett kommunalförbund med förbundsledning.

Beträffande revisionens uppgift anfördes i förarbetena till FSL (a. prop. s. 98) bl.a. följande. Vid revisionen av ett samordningsförbund skall granskas att räkenskaperna är rättvisande och att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Förvaltningsrevisionen skall utgå från syfte och mål med finansiell samordning, dvs. verksamheten bör bedömas utifrån om den bedrivs ändamålsenligt i förhållande till mål och syfte med finansiell samordning.

3.4 Statskontorets uppföljning av finansiell samordning

Statskontoret, som har i uppdrag att följa upp och utvärdera finansiell samordning, har enligt sin ovannämnda lägesrapport granskat organisation och arbetsformer i fyra samordningsförbund. I dessa samordnings-

förbund har det påpekats att revisionen av samordningsförbund är tids- och resurskrävande. Revisionen anses vara för omfattande i förhållande till storleken på förbundens budget. Som exempel nämns att varje ingående kommun har en egen revisor, som granskar samordningsförbundet. Statskontoret föreslår mot denna bakgrund att regeringen ser över kraven på revision.

3.5 Stärkt revision och ansvarsprövning i kommuner och landsting

Nya bestämmelser i kommunallagen (1991:900, KL) trädde i kraft den 1 januari 2007 – (prop. 2005/06:55, bet. 2005/06:KU27, rskr. 2005/06:227, SFS 2006:369). Dessa syftar till att stärka revisionen och ansvarsprövningen i kommuner och landsting. De nya bestämmelserna innebär bl.a. att de förtroendevalda revisorernas oberoende tydliggörs genom att valbarheten till revisorsuppdrag begränsas, så att det numera inte är möjligt att förena uppdrag som revisor med uppdrag i fullmäktiges presidium, nämnd, styrelse eller kommunalt företag. Vidare upphörde ordningen med obligatoriska revisorsersättare i och med att de nya bestämmelserna trädde i kraft.

Vidare kan nämnas att i en skrivelse till regeringen (S2006/7166/SF) har STAREV, som är ett samarbetsorgan för förtroendevalda revisorer i kommuner, landsting och regioner, pekat på att vissa bestämmelser är motstridiga. Det finns bestämmelser om att revisorerna för samordningsförbunden skall hämtas ur fullmäktige, medan bestämmelserna om samordnad revision innebär att revisorerna skall hämtas ur den s.k. revisorsgruppen där ledamöter med plats i fullmäktige är sällsynta.

4 Överväganden och förslag

4.1 Gemensam revisor för kommuner och landsting

Förslag: Det införs ett förtydligande om att var och en av de kommuner och det landsting som är medlemmar i samma samordningsförbund skall kunna träffa överenskommelse om att använda sig av en gemensam revisor som för deras räkning granskar räkenskaperna och årsredovisningen samt styrelsens förvaltning. Det skall i förbundsordningen i sådant fall anges på vilket sätt och vilken av förbundsmedlemmarna som skall utse revisor.

Enligt 25 § FSL skall ett samordningsförbunds räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning granskas av en revisor för varje förbundsmedlems räkning. Vidare föreskrivs att det för Försäkringskassan och länsarbetsnämnden skall utses en gemensam revisor samt att denna revisor skall utses av Riksrevisionen. När det gäller de samverkande

kommunerna har bestämmelserna i 25 § i allmänhet kommit att tillämpas på så sätt att varje kommun utser en revisor. Såvitt gäller ett samordningsförbund i vilket flera kommuner är förbundsmedlemmar kan denna ordning bli tids- och resurskrävande. Revisionsinsatserna kan bli onödigt tungrodda om flera personer skall utföra i princip samma uppdrag. Den samlade omfattningen av dessa insatser bör stå i rimlig proportion till samordningsförbundets verksamhet. Mot denna bakgrund finns det anledning att överväga en ordning som medger en smidigare hantering av revisionsinsatserna.

Regelverket för den finansiella samordningen, bl.a. bestämmelserna om revision, har som tidigare angetts utformats efter mönster från regelverket för kommunalförbund med förbundsdirektion. Det kan i sammanhanget nämnas att beträffande sådant kommunalförbund föreskrivs i 3 kap. 28 § 4 och 5 KL att det i förbundsordningen skall anges dels antalet revisorer och deras mandattid, dels på vilket sätt och vilken av förbundsmedlemmarna som skall utse revisorer. Det sistnämnda innebär att en av medlemmarna i ett kommunalförbund kan utse samtliga revisorer.

Mot bakgrund av hur bestämmelsen om revision har kommit att tillämpas och i syfte att förenkla administrationen kring revision av ett samordningsförbund finns det skäl att ändra bestämmelserna om revision av samordningsförbund. En ordning motsvarande den som gäller för kommunalförbund med förbundsdirektion bör kunna användas även för samordningsförbund. Bestämmelserna i 25 § FSL bör därför ändras så att det förtydligas att kommuner och landsting får träffa överenskommelse om att ha en gemensam revisor i ett samordningsförbund. Vidare bör det i 9 § samma lag införas en bestämmelse om att i de fall en sådan överenskommelse har träffats skall förbundsordningen ange på vilket sätt och vilken av förbundsmedlemmarna som i sådant fall skall utse revisor.

Denna möjlighet för de kommuner och det landsting som är medlemmar i ett samordningsförbund att använda sig av en gemensam revisor skall dock inte innebära någon skyldighet att göra så. Var och en av de samverkande kommunerna och landstinget behåller möjligheten att utse en egen revisor, som granskar samordningsförbundets räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning.

4.2 Kostnader för revision

Förslag: Ett samordningsförbund skall, om inte annat anges i förbundsordningen, svara för samtliga kostnader för revision av förbundet. För det fall förbundsmedlemmarna väljer att själva svara för arvudet till den revisor som granskar förbundet för respektive medlem skall, liksom hittills, Försäkringskassan betala skäligt arvode till den revisor som utses av Riksrevisionen.

Förslaget i föregående avsnitt om en gemensam revisor för kommuner och landsting medför att kostnaderna för revision kan hållas nere. En annan aspekt beträffande kostnaderna för revision är vem som skall svara för dessa kostnader.

I 25 § första stycket FSL föreskrivs bl.a. att skäligt arvode till den revisor som utses av Riksrevisionen betalas av Försäkringskassan. Det har framkommit att det bland samordningsförbunden förekommer olika lösningar när det gäller vem som skall svara för kostnaderna för övriga revisorer. I flera fall belastar revisionskostnaderna samordningsförbundets budget. Det förekommer emellertid också att förbundsmedlemmarna själva svarar för revisionskostnaderna. Oavsett tillämpad ordning för revisionskostnadernas fördelning svarar Försäkringskassan för arvodet till den revisor som utses av Riksrevisionen.

Regelverket för finansiell samordning har, som tidigare nämnts, utformats efter förebild från vad som gäller för kommunalförbund med förbundsdirection. När det gäller fördelningen av kostnaderna för revision av samordningsförbund ligger det därför nära till hands att jämföra med vad som i detta hänseende gäller för ett kommunalförbund.

Det är kommunalförbundet som står för kostnaderna även såvitt gäller revisorerna. Enligt 3 kap. 28 § 11–13 KL skall förbundsordningen ange dels förbundsmedlemmarnas andelar i förbundets tillgångar och skulder samt fördelningen av förbundets kostnader mellan medlemmarna, dels förbundsmedlemmarnas styrning av och insyn i förbundets ekonomi och verksamhet, dels föreskrifter om förbundets budgetprocess. Detta innebär att förbundsmedlemmarna delar på samtliga kostnader för förbundet mellan sig utifrån den fördelningsmodell man kommer överens om. Några särskilda regler för finansiering av revision av kommunalförbund finns inte i KL. Enligt 3 kap. 28 § 17 nämnda lag skall förbundsordningen, såvitt gäller förbund med förbundsdirection, också ange ordningen för att bestämma ekonomiska förmåner till revisorerna. Revisionen ingår i förbundets verksamhet och finansieras av detta på motsvarande sätt som en kommun finansierar sin revision och ett aktiebolag sin lekmannarevision.

När det gäller frågan om vem som skall svara för revisionskostnaderna inom den finansiella samordningen är det en rimlig ordning att arvode till revisorerna behandlas på samma sätt oavsett vem som utsett revisorn. Om förbundet skall svara för arvodet till de revisorer som skall granska förbundet för kommuners och landstings räkning, bör motsvarande gälla även den revisor som utses av Riksrevisionen. Detta motsvarar vad som i allmänhet gäller vid revision, nämligen att det granskade objektet svarar för arvodet till revisorerna. Samordningsförbundet skall i sådana fall betala skäligt arvode till den revisor som utses av Riksrevisionen. Något förbud mot att varje förbundsmedlem betalar arvode till den revisor som granskar verksamheten för medlemmens räkning bör emellertid inte införas. I sådana fall bör nuvarande ordning behållas såvitt avser den revi-

sor som utses av Riksrevisionen. Det innebär att Försäkringskassan i sådana fall även i fortsättningen skall betala skäligt arvode till den revisor som granskar samordningsförbundet för statens räkning.

4.3 Revisorer och uppdrag i fullmäktige, m.m.

Förslag: Kravet i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser att revisorer och ersättare, såvitt avser kommun och landsting, skall vara ledamöter eller ersättare i kommun- eller landstingsfullmäktige slopas. Hänvisningen i denna lag till en valbarhetsregel i 4 kap. 6 § fjärde stycket kommunallagen (1991:900) skall också slopas.

Bedömning: Det bör inte införas någon begränsning av valbarheten till uppdrag som revisor för ledamöter och ersättare i fullmäktige.

Enligt FSL gäller i dag att revisorer och ersättare, när det gäller kommun och landsting, skall vara ledamöter eller ersättare i kommun- eller landstingsfullmäktige. Detta framgår av 25 § jämförd med 12 § andra stycket 1 samma lag. För tilltron till kontrollsystemet är det, som angetts ovan, viktigt att markera kontrollsystemets oberoende genom begränsningar i valbarheten för revisorerna. Det saknas mot denna bakgrund anledning att upprätthålla ett krav att revisorerna, när det gäller kommun och landsting, skall vara ledamöter eller ersättare i fullmäktige. Detta krav bör därför upphöra. Inte heller i övrigt fyller hänvisningen, som finns intagen i 25 § FSL, till 12 § första och andra styckena samma lag längre någon funktion. Denna hänvisning bör därför tas bort.

I 25 § första stycket FSL föreskrivs bl.a. att när revisorer utses för kommuns respektive landstings räkning skall 4 kap. 6 § KL tillämpas på motsvarande sätt. Efter tillkomsten av denna bestämmelse i FSL har det införts ett nytt fjärde stycke i 4 kap. 6 § KL, som innebär att den som har valts till revisor inte är valbar som ordförande eller vice ordförande i fullmäktige, som ledamot eller ersättare i nämnd eller fullmäktigeberedning eller som ledamot eller suppleant i kommunalt företag. Denna valbarhetsregel går inte att tillämpa på ett samordningsförbund, eftersom detta saknar sådana organ som anges i valbarhetsregeln. Hänvisningen i 25 § FSL skall därför begränsas så att den inte avser fjärde stycket i 4 kap. 6 § KL.

I den tidigare nämnda propositionen Stärkt revision och ansvarsprövning i kommuner och landsting (prop. 2005/06:55, s. 32–33) gjorde den dåvarande regeringen bedömningen att det inte bör införas någon begränsning av valbarheten till uppdrag som revisor för ledamöter och ersättare i fullmäktige. Denna bedömning gjordes främst med hänsyn till att det i mindre kommuner kan uppstå problem att rekrytera revisorer med politisk erfarenhet och god kännedom om kommunal verksamhet. Det angavs dock att avsikten är att utreda frågan vidare och återkomma med de skärpningar som är rimliga i förhållande till bl.a. små kommuners rekryteringsförutsättningar. Mot denna bakgrund bör det inte heller, när det

gäller samordningsförbund, införs någon begränsning av valbarheten till uppdrag som revisor, såvitt avser kommun och landsting, för ledamöter och ersättare i fullmäktige.

4.4 Revisorsersättare

Förslag: Kravet att det skall finnas ersättare för revisorerna avskaffas.

Den 1 juli 2006 avskaffades kravet på revisorsersättare i KL. Detta gällde även kommunalförbund (jfr 9 kap. 19 § KL). Som skäl för detta angavs bl.a. att revisorsersättarna ofta inte får möjlighet att som revisorer delta i revisionens sammanträden och på så sätt följa granskningsarbetet (prop. 2005/06:55 s. 34). Vidare angavs att revisorsersättarna mycket sällan har möjlighet att som revisorer delta i granskningen och ansvarsprovningen av nämnder.

Enligt 26 § FSL skall bestämmelserna i 9 kap. 4–17 §§ KL tillämpas på motsvarande sätt vid revision enligt FSL. Som en konsekvens av detta bör kravet på ersättare för revisorerna avskaffas även när det gäller revision av samordningsförbund. Det finns inte heller i övrigt något skäl till att upprätthålla kravet på ersättare för revisorerna när det gäller samordningsförbunden. Eftersom bestämmelserna i 9 kap. KL i tillämpliga delar även gäller för den revisor som gör en granskning för Försäkringskassans och länsarbetsnämndens räkning, kommer det slojade kravet på revisorsersättare även att gälla denna revisor.

5 Ekonomiska och övriga konsekvenser

I denna promemoria föreslås ändringar i bestämmelserna om revision av samordningsförbund. Det föreslås bl.a. att kommun och landsting skall få möjlighet att använda sig av en gemensam revisor och att kravet på ersättare för revisorerna avskaffas. Dessa förslag innebär inga ökade kostnader för vare sig kommun, landsting eller stat. Tvärtom minskar kostnaderna för revisionen om kommun och landsting väljer att utse en gemensam revisor, eftersom därmed färre personer skall arvoderas. I de fall kostnaderna för revisionen belastar samordningsförbundets budget frigörs i stället resurser som kan användas för t.ex. insatser för personer som ingår i målgruppen för den finansiella samordningen.

Förslagen påverkar inte den kommunala självstyrelsen. Förslaget om en gemensam revisor för kommun och landsting innebär en möjlighet för dem att, om de så vill, träffa överenskommelse om att utse en gemensam revisor. Var och en av de samverkande kommunerna och landstinget har emellertid fortfarande kvar möjligheten att utse en egen revisor, som granskar samordningsförbundets räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning. Detta beslutas således av respektive kommun och landsting.

I övrigt bedöms förslagen inte medföra konsekvenser som föranleder någon särskild motivering. Inte heller bedöms förslagen medföra några EG-rättsliga konsekvenser.

6 Ikraftträdande m.m.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2008. Det innebär att det kan finnas samordningsförbund som kommer att ha utsett revisorsersättare för den kommande mandatperioden. Eftersom det från och med den 1 januari 2008 saknas bestämmelser om revisorsersättare i FSL, upphör dessa uppdrag automatiskt vid denna tidpunkt.

Av 9 § 12 FSL följer att det i förbundsordningen skall anges mandatperiod för revisorerna. I de fall kommuner och landsting kommer överens om att använda en gemensam revisor får de ingående medlemmarna fatta beslut om att förkorta mandatperioden för att sedan kunna välja gemensamma revisorer. En förutsättning bör vara att de dittillsvarande revisorer som har utsetts av kommun- eller landstingsfullmäktige önskar avgå och att särskilda skäl inte talar emot att befria sistnämnda revisorer från sina uppdrag. Det bör därför införas en övergångsbestämmelse med denna innebörd. Detta motsvarar vad som gäller för kommunalförbund. Med stöd av 4 kap. 9 § KL kan nämligen en förtroendevald befrias från sitt uppdrag. Enligt 4 kap. 1 § nämnda lag avses med förtroendevalda även revisorer i ett kommunalförbund. Det anförda innebär alltså att de samordningsförbund som vill tillämpa de nya bestämmelserna kan komma överens om detta och får därefter fatta de beslut om ändring i förbundsordningen som behövs. Övergång till en överenskommelse om att använda en gemensam revisor kan således ske under löpande mandatperiod.

I 25 § FSL införs nya bestämmelser om arvode till den revisor som utses av Riksrevisionen. Dessa träder i kraft den 1 januari 2008. De revisorer som har utsetts för räkenskapsåret 2007 slutför sitt arbete under den första delen av år 2008. De äldre bestämmelserna om arvode bör därför fortfarande tillämpas för de revisorer som har utsetts för granskning t.o.m. räkenskapsåret 2007.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser

9 §

I *punkterna 12 och 16* görs följdändringar med anledning av att kravet på att välja revisorsersättare enligt 25 § avskaffas.

Punkten 13, som är ny, innehåller en specialbestämmelse för samordningsförbund med en gemensam revisor för flera kommuner och, i före-

kommande fall, landstinget. Förslaget har utvecklats närmare i avsnitt 4.1. Om inte samtliga kommuner och ett landsting som är medlem i ett samordningsförbund träffar överenskommelse om gemensam revision tillämpas bestämmelsen endast med avseende på de medlemmar som träffar en sådan överenskommelse. Det är medlemmarnas fullmäktige som skall utse revisorer. Det är därför nödvändigt att medlemmarna i förbundsordningen, utöver vad som följer av punkten 12, bestämmer vem av medlemmarna som skall utse revisor. Förbundsstyrelsen kan inte i sin roll som både beslutande församling och styrelse meddela föreskrifter om revisionen. Detta blir i stället en fråga för medlemmarna. Revisorerna i ett samordningsförbund skall avge en revisionsberättelse till varje medlem. De sistnämnda skall även fortsättningsvis var för sig pröva frågan om styrelsen skall beviljas ansvarsfrihet och om skadeståndstalan skall väckas, vilket framgår av 26 §.

Bestämmelserna i de hittillsvarande *punkterna 13–17* flyttas till punkterna 14–18.

25 §

Paragrafen har fått en ny disposition på så sätt att bestämmelserna i nuvarande första stycket utom såvitt avser första meningen har överförs till ett nytt andra stycke, medan bestämmelserna i det hittillsvarande andra stycket överförs till tredje stycket.

I *andra stycket* görs vissa språkliga och redaktionella ändringar. Därutöver görs följande ändringar.

Bestämmelsen om arvode till den revisor som utses av Riksrevisionen ändras på det sättet att detta arvode skall betalas av samordningsförbundet. Om det i förbundsordningen anges att förbundsmedlemmarna skall betala arvode till revisorerna, skall liksom hittills Försäkringskassan svara för arvodet till den revisor som utsetts av Riksrevisionen.

Genom ett tillägg i andra stycket skapas förutsättningar för var och en av de samverkande kommunerna och landstinget att träffa överenskommelse om att utse en revisor som granskar räkenskaperna och årsredovisningen samt styrelsens förvaltning för dessa medlemmars räkning gemensamt. En gemensam revisor som utsetts efter en sådan överenskommelse har till uppgift att – för varje samverkande kommun och i förekommande fall landstingets räkning – granska samordningsförbundets räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning, i enlighet med vad som anges i första stycket. Bestämmelsen i första stycket utgör i sig inte hinder mot att en gemensam revisor utses för flera förbundsmedlemmar. Varje medlem har dock alltid kvar möjligheten att utse en egen revisor.

Vidare görs den ändringen i andra stycket att kravet på att välja revisorsersättare slopas. Skälen härför har utvecklas i avsnitt 4.4.

Den hittillsvarande hänvisningen till 12 § första och andra styckena slopas. Detta innebär att det inte längre kommer att finnas något krav på att revisorer och ersättare, när det gäller kommun och landsting, skall vara ledamöter eller ersättare i kommun- eller landstingsfullmäktige. Att revisorerna skall utses av kommun- och landstingsfullmäktige framgår redan av 25 §.

Hänvisningen till 4 kap. 6 § KL begränsas till att avse endast första–tredje styckena i den paragrafen. Som redovisats ovan i avsnitt 4.3 är nämligen bestämmelsen i 4 kap. 6 § fjärde stycket inte möjlig att tillämpa på ett samordningsförbund.

Ändringen i *tredje stycket* är en följdändring på grund av att kravet på att välja revisorsersättare avskaffas.